 <p>CRNA GORA Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede</p>	DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODOSE SA JAVNOŠĆU	
UPRAVLJAČKO TIJELO	Verzija: 2.0	Strana 1 of 12

ZAPISNIK SA SASTANKA IPARD II ODBORA ZA NADGLEDANJE
 Sastanak broj 8
 Zapisnik sa VIII sastanka IPARD II odbora za nadgledanje
 08. jun 2022. godine - **Hotel Voco, Donja Gorica bb, 81 000 Podgorica**

I. Lista učesnika (u prilogu Zapisnika):

Sastanku su prisustvovali članovi IPARD II Odbora za nadgledanje, kao i predstavnici Evropske komisije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori (sastanku nijesu prisustvovali članovi Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma – Direktorata za razvojne politike u turizmu, Agencije za zaštitu životne sredine, Ekološkog pokreta „Ozon“, Udruženja proizvođača biljaka u zaštićenom porostoru, Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju – Univerzitet Donja Gorica, Biotehničkog fakulteta – Univerzitet Crne Gore, Nacionalnog udruženja vinara i vinogradara Crne Gore, Centar za razvoj Agrara „Bijelo Polje“ Kontrolno i sertifikaciono tijelo „Monteorganica“ doo, Montenegro Biznis Alijansa, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direktorata za ribarstvo i Direkcije za savjetodavne poslove u oblasti biljne proizvodnje)

Rezultat:

Kvorum je ispunjen, te je sastanak mogao da bude održan i odluke usvojene (14 članova ili njihovih zamjenika sa pravom glasa je bilo prisutno na sastanku, od ukupno 27 članova sa pravom glasa).

Prilog: Pored kratkog spiska učesnika navedenih u Zapisniku, potrebno je dostaviti u aneksu kompletnu listu učesnika podijeljenu na:

1. Članovi sa pravom glasa (zaključno sa rednim brojem 27)
2. Članovi bez prava glasa (od 1 do 6 druga tabela)
3. Posmatrači (1 do 3 treća tabela)

II. Agenda

Redni broj	Predviđeno vrijeme	Sadržaj	Informativno /Potrebna saglasnost/Potrebno odobrenje /Potrebno mišljenje članova IPARD II odbora	Odgovornost
1.	10:00-10:10	Uvodno obraćanje	Informativno	Vladimir Joković, potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
2.	10:10-10:25	Obraćanje predstavnika Evropske komisije (DG AGRI)	Informativno	Frank Bollen, šef pretpristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i pretpristupnu pomoć /Evropska komisija
3.	10:25-10:35	Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende i ček liste članova/predstavnika (prilog Agende)	Potrebno odobrenje	Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, predsjedavajući
4.	10:35-10:40	Usvajanje Zapisnika sa prethodnog sastanka IPARD II odbora za nadgledanje (prilog Agende) i izvještaj o praćenju odluka donešenih na prethodnom sastanku IPARD II odbora za nadgledanje	Potrebno odobrenje	Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, predsjedavajući
5.	10:40-10:45	Usvajanje izmjena Poslovnika o radu IPARD II odbora za nadgledanje u Crnoj Gori (IPARD II odbor), član 3 „Imenovanje i struktura IPARD II odbora“, Razlog: institucionalne promjene u Crnoj Gori	Potrebno odobrenje	Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, predsjedavajući

¹ u skladu sa "Planom zamjene"(eng."Substitution Plan"), u slučaju odsustva Generalnog direktora Direktorata za Ruralni razvoj-šefa Upravljačkog tijela, ovu poziciju pokrivaće načelnik/ca Direkcije za monitoring i evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose sa javnošću (PR) ruralnog razvoja

 CRNA GORA Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU
UPRAVLJAČKO TIJELO	Verzija: 2.0
	Strana 3 of 12

Redni broj	Predviđeno vrijeme	Sadržaj	Informativno /Potrebna saglasnost/Potrebno odobrenje /Potrebno mišljenje članova IPARD II odbora	Odgovornost
6.	10:45 –11:00	<p>Izveštavanje o izradi IPARD III programa</p> <p>Novine u IPARD III programu</p>	<p>Informativno</p> <p>Informativno</p>	<p>Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela</p> <p>g-din Dick Van Dijk, „desk officer“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI-Generalni direktorat za poljoprivredu i ruralni razvoj Jedinica G4 – Proširenje susjedstva i pretpristupna pomoć</p>
7.	11:00-11:15	<p>Prezentacija o stanju sprovođenja IPARD javnih poziva za Mjeru 1, 3 i 7 (uopštene informacije o implementaciji na osnovu monitoring tablica i rezultata poziva; izvještaj o odobrenim/odbijenim projektima)</p>	<p>Informativno</p>	<p>Vladislav Bojović, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije</p>

Redni broj	Predviđeno vrijeme	Sadržaj	Informativno /Potrebna saglasnost/Potrebno odobrenje /Potrebno mišljenje članova IPARD II odbora	Odgovornost
8.	11:15-11:35	<p>Informacija o komunikacionim aktivnostima povezanim sa Planom vidljivosti i komunikacionim aktivnostima povezanim sa IPARD II programom za period od prethodnog sastanka (26. jul 2021. godine)</p> <p>Odobrenje <i>Realizacije Godišnje liste aktivnosti 2021.</i> - Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti za IPARD II program</p> <p>Usvajanje <i>Godišnje liste aktivnosti - 2022 'Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti'</i></p>	<p>Informativno</p> <p>Potrebno odobrenje</p>	<p>Nina Jakić, savjetnica za koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja,</p>
9.	11:35-11:45	<p>Prezentovanje Godišnjeg izvještaja o implementaciji za 2021. godinu</p>	<p>Potrebno odobrenje</p>	<p>Enis Gjakaj, savjetnik za monitoring i evaluaciju IPARD-a</p>
10.	11:45-11:50	<p>Informacija o realizaciji privremene evaluacije IPARD II programa i ex-ante evaluacije IPARD III programa</p>	<p>Informativno</p>	<p>Zoran Irić, načelnik Direkcije za monitoring i evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja,</p>
11.	11:50-12:05	<p>Predstavljanje dijela članova IPARD II odbora za nadgledanje</p>	<p>Informativno</p>	<p>Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma – Direktorat za normative poslove i upravni postupak u turizmu generalni direktor Direktorata za normative poslove i upravni postupak u turizmu Ćazim Alković, predsjednik Udruženja maslinara Bar, član, (zamjenik Fahrudin Mujić, sekretar Udruženja maslinara Bar); Spasoje Vujošević, koordinator Službe za kredite i garancije u Investiciono-razvojnom fondu</p>

 <p>CRNA GORA Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede</p>	<p>DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU</p>
<p>UPRAVLJAČKO TIJELO</p>	<p>Verzija: 2.0</p>
<p>Strana 5 of 12</p>	

12.	12:05-12:15	AOB	Informativno	
13.	12:15-12:30	Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak	Informativno	

III. Ishod sastanka IPARD II odbora za nadgledanje

U skladu sa tačkom 1 Agende: Uvodno obraćanje

- **Vladimir Joković**, potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u uvodnom izlaganju je pozdravio uvažene goste, članove IPARD II odbora za nadgledanje i posebno predstavnike Evropske komisije poželivši im ugodan boravak u Crnoj Gori. Izrazio je zadovoljstvo i ukazao na izvanrednu priliku da zajednički sagledamo u kojoj mjeri su do sada ostvareni ciljevi IPARD II programa, kao i u kojoj mjeri oni mogu biti ostvareni u preostalom dijelu programskog perioda. Naglasio je značaj ispunjena predviđenih ciljeva za Vladu Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u evropskoj perspektivi Crne Gore koja se nalazi se na prvom mjestu sa posebnim fokusom ka crnogorskim proizvođačima. Sa ovog sastanka ministar Joković uputio je snažnu i jasnu poruku poljoprivrednim proizvođačima da će Ministarstvo angažovati sve svoje kapacitete da im pomogne da se prije svega upoznaju sa procedurama za ostvarivanje prava na sredstva podrške, jer informisanost i edukacija su uslovi bez kojih se ne može uspješno konkurisati za ova sredstva. Ministar Joković je pozvao sve državne organe i organe lokalne samouprave, koji su uključeni u proces sprovođenja IPARD II programa, da zajednički naprave odlučne korake u cilju unapređenja procesa sprovođenja IPARD programa. Ministar se osvrnuo i na značaj poljoprivredne proizvodnje za Crnu Goru, a posebno značaj proizvodnje zdravstveno bezbjedne hrane u skladu sa EU standardima, kao i događaja na globalnom nivou gdje poljoprivredna proizvodnja neposredno utiče na naš životni standard.

U skladu sa tačkom 2 Agende: Obraćanje predstavnika Evropske komisije (DG AGRI)

- **Frank Bollen, šef pretpristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i pretpristupnu pomoć /Evropska komisija** u svom izlaganju izrazio je zadovoljstvo povodom prilike da u živoj komunikaciji razmotrimo sva potencijalna pitanja, prodiskutujemo o problemima i dodemo i do zajedničkih rješenja. Takođe, gđin Bollen se osvrnuo na bilateralni susret sa ministrom i njegovim saradnicima koji je bio produktivan i ovom prilikom čestitao ministru na imenovanju i poželio njegovom timu uspješan rad. Naglasio je da je njihova uloga danas ovdje da pomognu u boljoj implementaciji ovog IPARD programa. Gospodin Bollen se osvrnuo na implementaciju IPARD II programa u prethodnom programskom periodu gdje je ukazao na potrebu da se proces implementacije za ovaj period dodatno ubrza, s obzirom da crnogorskim proizvođačima stoji na raspolaganju još dobar dio sredstva, dok prošlogodišnji scenario u kojem je Crna Gora izgubila 759 hiljada eura bespovratne podrške nije dobar. Ukazao je na potrebu da se ulože svi dodatni naponi kako bi se iskoristilo dodatno vrijeme i u narednih sedam mjeseci utrošilo još 13 miliona eura koje treba isplatiti potencijalnim korisnicima, a za sledeću godinu dodatnih 8 miliona eura. Takođe, naglasio je da strahuje od još negativnije situacije, obzirom da je potrebno akreditovati mjere 7 i 9 kako bi se potrošila ova sredstva. Gospodin Bollen je pozdravio korak Vlade Crne Gore, koja je usvajanjem nove Uredbe o unutrašnjoj organizaciji sistematizaciji prepoznala način rješavanja barijera povodom akreditacije Mjere 7 i Mjere 9.

Takođe, gđin Bollen je govorio i o IPARD III programu za koji su predviđene konsultacije sa predstavnicima zemalja članica EU, 17. juna ove godine, i izrazio uvjerenje da će se do sredine jula mjeseca isti biti usvojen. Naglašene su i dobre vijesti za novi programski period 2021-2027 za koji je predviđen veći iznos sredstava, tačnije 62% više u odnosu na prethodni programski period, odnosno dodatnih 63 miliona eura.

Kako je naglasio gospodin Bollen ovo je signal za sve nas da treba da poboljšamo trenutnu situaciju i otvorimo vrata za bolju implementaciju ovih sredstava. Na samom kraju je naglasio da je svjestan situacije u kojoj se nalazimo koja nije sjajna ali da smatra da je današnji sastanak jedan od načina da prevaziđemo barijere, sagledamo trenutnu situaciju i uvažimo kritike i sugestije.

 <p>CRNA GORA Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede</p>	DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU	
UPRAVLJAČKO TIJELO	Verzija: 2.0	Strana 7 of 12

U skladu sa tačkom 3 Agende: Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende i ček lista članova/predstavnika

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća IPARD II Odborom za nadgledanje otvorila je sastanak i prezentovala Agendu, na koju nije bilo primjedbi.

Odluka broj 1

- Agenda je usvojena.
- Svi članovi (14) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 4 Agende: Usvajanje Zapisnika sa prethodnog sastanka IPARD II Odbora za nadgledanje (prilog Agende) i izvještaj o praćenju odluka donesenih na prethodnom sastanku IPARD II Odbora za nadgledanje

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća konstatovala je da je zapisnik u predviđenom roku poslat svim članovima IPARD II Odbora za nadgledanje i da na predmetni zapisnik nije bilo komentara.

Odluka broj 2

- Zapisnik sa prethodnog sastanka IPARD II odbora za nadgledanje je usvojen.
- Svi članovi (14) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 5 Agende: Usvajanje izmjena Poslovnika o radu IPARD II odbora za nadgledanje u Crnoj Gori, član 3 "Imenovanje i struktura IPARD II odbora" zbog institucionalnih promjena u Crnoj Gori

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća, objasnila je da je usljed institucionalnih i kadrovskih promjena u Crnoj Gori bilo neophodno izvršiti izmjene poslovnika. Naglašeno je da je pomenuti Poslovnik prosljeđen svim članovima odbora za nadgledanje, na koji nije bilo primjedbi ni komentara te je izmjena Poslovnika usvojena.

Odluka broj 3

- Izmjena Poslovnika o radu IPARD II odbora za nadgledanje je usvojena.
- Svi članovi (14) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 6 Agende: Izvještavanje o izradi IPARD III programa

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća prezentovala je situaciju povodom izrade IPARD III programa i korake koji su pruzeti u cilju izrade istog. Osnovu za pripremu IPARD III programa predstavljale su sektorske analize, nakon čega je organizovan konsultativni proces u dvije faze sa zainteresovanim stranama. Ovo Ministarstvo je tokom 2021. godine pripremilo nacrt IPARD III programa za programski period 2021-2027. godina i isti je krajem decembra 2021. godine dostavilo Evropskoj komisiji na razmatranje. Po dostavljanju ovog dokumenta uslijedila je kontinuirana komunikacija sa Evropskom komisijom i zainteresovanim stranama, nakon čega je krajem marta 2022. finalna verzija IPARD III programa poslata EK na komentare. Nakon dobijenih komentara, krajem maja 2022. godine IPARD III program je poslat EK na usvajanje. U svom izlaganju gospođa Rakočević je upozнала prisutne i sa izmjenama koje su nastale za svaku mjeru u ovom programskom periodu u odnosu na prethodni, a izmjene se odnose na povećanje alokacije sredstava, povećanje visine prihvatljivih troškova i pojedine olakšice za one proizvođače koji su početnici u poljoprivrednoj proizvodnji. Takođe, na kraju je podsjetila i na buduće korake koji nas očekuju povodom akreditacije Mjere 7 i Mjere 9 kao i povodom usvajanja IPARD III programa.
- **Dick Van Dijk**, „desk officer“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI-ja je u svojoj prezentaciji napravio osvrt na situaciju u korišćenju mjera 1 i 3, i naglasio da je potrebno uspostaviti sve procedure neophodne za potpunu akreditaciju Mjere 7. Takođe, podsjetio je da postoji još dosta koraka koje je neophodno završiti u IPARD II programu, konkretno imati potpunu akreditaciju pomenute tri mjere kako bi sa takvim stanjem ušli u implemetacioni period za IPARD III program. Gospodin Van Dijk je izrazio nadanje da korišćenjem dostupnih sredstava dostignemo usklađenost sa standardima i tržištem EU i da je neophodno uspostaviti dobru strukturu institucionalog upravljanja. Takođe, u daljem izlaganju bilo je riječi o izmjenama nastalim u novom Sektorskom i Okvirnom sporazumu za finansijku pomoć i podršku.

U skladu sa tačkom 7 Agende: Prezentacija o stanju sprovođenja IPARD javnih poziva za Mjeru 1, 3 i 7 (uopštene informacije o implementaciji na osnovu monitoring tablica i rezultata poziva; izvještaj o odobrenim/odbijenim projektima)

- **Vladislav Bojović**, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije predstavio je rezultate dosadašnjih javnih poziva za mjere 1,3 i 7, strukturu investicija, regionalnu i opštinsku distribuciji podrške. Kroz četiri objavljena poziva za Mjeru 1 – „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“, ugovoreno je isplaćeno ukupno 228 zahtjeva ukupne vrijednosti 14.083.908,7 EUR (sa PDV-om), 11.689.997,45 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćeni iznos podrške 7.809.961,62 EUR. Kroz četiri objavljena poziva za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ isplaćeno je ukupno 16 zahtjeva za isplatu. Ukupna isplaćena vrijednost ovih investicija je 10.952.071,99 EUR (sa PDV-om), 9.051.299,15 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćeni iznos podrške 4.546.467,15 EUR. Na kraju, gospodin Bojović se osvrnuo na prvi javni poziv za Mjeru 7 „Diverzifikacija gazdinstva i razvoj poslovanja“ u okviru kojeg je moguće ugovoriti 24 projekta. Traženi iznos investicija za ova 24 projekta je 3.032.142,85 EUR (s PDV-om), 2.505.903,18 EUR (bez PDV-a), a potencijalna podrška je 1.628.837,07 EUR.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Dick Van Dijk**, „desk officer“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI-ja, predložio je da bi trebalo dodatno obrazložiti pitanje zašto još uvijek nisu akreditovane mjere 7 i 9 i takođe zamolio za pojašnjenje da li su 24 projekta odnosno potencijalna korisnika i dalje spremni da potpišu ugovore, obzirom na promjenu u cijenama i period od godinu dana koji je prošao od momenta apliciranja?
- **Vladislav Bojović**, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije, obrazložio je što se tiče akreditacije mjere 7 i 9 da je ova Vlada je već preuzela značajne

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i
vodoprivrede

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 2.0

Strana 9 of 12

korake u stvaranju kadrovskih rješenja i prostornog kapaciteta za uvođenje u proceduru odnosno korišćenje ovih mjera. Povodom potpisivanja već pomenuta 24 ugovora za Mjeru 7, objasnio je da su u stalnoj komunikaciji sa većinom korisnika, i smatra da su spremni da i dalje potpišu ugovore.

- **Lidija Rmuš**, sekretarka Odbora za poljoprivredu i prehrambenu industriju – Privredna Komora – uputila je pitanje prisutnima i predložila da se razmoti mogućnost promijene nekih stavki u takvim ugovorima, možda u onim koji nijesu još uvijek potpisani, na primjer uvesti termin tzv. „viša sila“ s obzirom na situaciju sa COVID pandemijom, sada sa ratnim dešavanjima u Ukrajini, a sve to se ukupno odražava na cijene, što je i više puta sugerisano od samih korisnika IPARD sredstava.
- **Frank Bollen**, šef pretpristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i pretpristupnu pomoć - Evropska komisija objasnio je da se sa ovim problemom već susreću u komunikaciji sa drugim zemljama korisnicima IPARD II programa. Kako je rekao ovo je još uvijek aktivno pitanje i da se njegovo rješenje još uvijek razmatra. Potencijalan odgovor je da će se neke stvari vjerovatno moći izmijeniti, ali tako da nema diskriminacije NA RAČUN drugih prethodnih korisnika odnosno da se neće sada mijenjati „pravila igre“, nego će ovo pitanje zahtijevati pažljivo rješavanje kako se ne bi stvorili dodatni problemi.
- **Ratko Bataković presjednik Mreže za ruralni razvoj** - istakao je potrebu da više dominira više sektora u kreiranju mjera i da je potrebna veća informisanost ka potencijalnim korisnicima, pogotovo Mjere 7, i takode sugerisao da je neophodno da u cijeloj komunikaciji i kampanji budu svi intersektorski uključeni. Primjetio je da je za potencijalne korisnike demotivacija veliki broj procedura i prikupljanje obimne dokumentacije, kao i loša komunikacija između resornih organa.
- **Milko Živković**, predsjednik Unije stočara sjevera Crne Gore - predlaže da se promijeni format ugovora gdje će korisnici biti pravno validni i na taj način će moći da se isprate dešavanja na tržištu. Takode, pitanje je: „ Da bi „seljak“ mogao da aplicira da li mora imati hipoteku“? Da li postoji ozbiljna i iskrena volja Evropske unije da pomogne „crnogorskim seljacima“? Naglašava da treba da se više ulaže truda da se stvari mijenjaju. Ukoliko se ne izade u susret poljoprivrednim proizvođačima i ne pomogne im se, smatra da za par godina ne vidi smisao sazivanja IPARD odbora za nadgledanje.
- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća je objasnila da je u proceduri potpisivanje Memoranduma o saradnji između MPSV i Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma kojim će se definisati konciznija saradnja u dijelu implementacije Mjere 7, tako da je ova potreba već prepoznata. Takode, postoje neke stvari koje su iznijete kojih smo i mi svjesni, ali što se tiče većine aktivnosti kampanje i kreiranja mjera smatram da su svi pozvani pravovremeno da daju svoj doprinos.
- **Vladislav Bojović**, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije istakao je da su zaposleni u Agenciji uvijek dostupni za sve dodatne informacije i istakao raspoloživost svih zaposlenih za neophodne informacije.
- **Dick Van Dijk**, „desk officer“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI, je naglasio da je u cilju kreiranja mjera za novi IPARD III program, iz EU komisije sugerisano da se u toku održavanja konsultativnog procesa povodom programiranja IPARD III programa

obave dva kruga konsultacija u cilju da sve zainteresovane strane učestvuju i daju svoje predloge, što je Upravljačko tijelo i sprovelo.

U skladu sa tačkom 8 Agende: Informacija o komunikacionim aktivnostima povezanim sa Planom vidljivosti i komunikacionim aktivnostima povezanim sa IPARD II programom za period od prethodnog sastanka (26. jul 2021. godine) /Odobrenje Realizacije Godišnje liste aktivnosti 2021 – Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti za IPARD II program/Usvajanje Godišnje liste aktivnosti za2022 – Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti

- **Nina Jakić**, savjetnica za koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja je ukazala na niz promotivnih aktivnosti koje su nastavljene nakon poslednjeg sastanka, koji je održan 26. jula 2021. godine dok su sve aktivnosti morale su biti organizovane uzimajući u obzir nastalu situaciju izazvane virusom Covid 19 tokom 2021. godine i uz poštovanje aktuelnih mjera.

Podsjetila je da je Izvještaj o realizaciji Godišnje liste aktivnosti za 2021. godinu usvojen i osvrnula se na niz najznačajnijih promotivnih aktivnosti povodom održanih informativnih kampanja povodom objavljivanja javnih poziva za mjere 1,3 i 7.

Takođe, gospođa Jakić se osvrnula na promotivne aktivnosti koje su realizovane u 2022. godini i koje su u skladu sa Godišnjom listom aktivnosti za 2022 – Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti, gdje je planirana objava tri javna poziva za mjere 1,3 i 7. S tim što su do današnjeg dana realizovane promotivne aktivnosti za četvrte javne pozive za mjere 1 i 3, dok je drugi Javni poziv za Mjeru 7 planiran za III kvartal tekuće godine i da su tokom 2021. godine urađene promotivne aktivnosti u svim opštinama prije objavljivanja prvog javnog poziva, Takođe, službenici MPŠV su gostovali u raznim TV informativnim emisijama i promovisali mjere. Informativna kampanja je održana u gotovo svim crnogorskim opštinama. Za potrebe promocije četvrtog javnog poziva za Mjeru 3 pripremljena su 2 roll up-a, a na IPARD sajtu <https://ipard.gov.me/> su postavljene brošure koje su izrađene u 500 primjeraka koje su podijeljne tokom samih prezentacija. Za četvrti javni poziv za Mjeru 1 izrađeno je preko 700 brošura, koje su podijeljene tokom samih prezentacija i naknadno dostavljane opštinskim službama za poljoprivredu radi dalje distribucije.

Na IPARD stranici pored javnog poziva postavljena je i kompletna propratna dokumentacija, uključujući i brošure, a ista je putem e-maila dostavljena i svim opštinama, odnosno sekretarijatima zaduženim za oblast poljoprivrede, kao i svim zainteresovanim stranama.

Takođe, u procesu izrade IPARD III programa održan je konsultativni proces u dva ciklusa. Prvi ciklus je sproveden je u vidu online konsultacija, dok je drugi ciklus organizovan je u vidu radionica u sjevernom, centralnom i južnom dijelu Crne Gore. Na kraju je podsjetila da su otvorene zvanične IPARD stranice na socijalnim mrežama Facebook i Instagram pod nazivom „IPARD ZA TEBE“ u cilju povećanja vidljivosti informisanja javnosti o IPARD programu.

Odluka broj 4

- Izvještaj o realizaciji Godišnje liste aktivnosti za 2021. godinu je usvojen.
- Godišnja liste aktivnosti za 2022 – Plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti je usvojena.
- Svi članovi (14) sa pravom glasa, glasali su za.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Frank Bollen**, šef pretpristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i pretpristupnu pomoć /Evropska komisija, je istakao da je na početku naglašeno da imamo i neiskorišćena sredstva, pa u skladu sa tim upitao i da li postoje neke ideje za objavu dodatnih javnih poziva.
- **Nina Jakić**, savjetnica za koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja, je objasnila, kako je navela u svom izlaganju objava javnih poziva za sada je u skladu sa

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i
vodoprivrede

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOSI SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 2.0

Strana 11 of 12

Planom objave IPARD javnih poziva za 2022. kojim je planirana objava tri javna poziva od čega su dva već objavljena i treći koji je planiran za treći kvartal.

- **Andrijana Rakočević** generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća, je objasnila da smo svjesni trenutne situacije i izgubljenih sredstava, ali i naglasila da su uloženi dodatni naponi da sa postojećim kapacitetima iskoristimo što više preostalih sredstava podrške, te da je u tom smislu prošle godine objavljen javni poziv za Mjeru 1, namijenjen isključivo nabavci opreme i traktora, sa ciljem da se ubrza ugovaranje a time i isplata sredstava. Ono što je vrlo izvjesno, a na osnovu razgovora sa poljoprivrednim proizvođačima i njihovog interesovanja za Mjeru 7, da ćemo sa punom akreditacijom ove mjere imati znatno veću potrošnju sredstava.

U skladu sa tačkom 9 Agende: Presentovanje Godišnjeg izvještaja o implementaciji za 2021. godinu

- **Enis Gjokaj**, savjetnik za monitoring i evaluaciju IPARD-a naglasio je da je Izvještaj već usvojen od strane Odbora, i prezentovao najvažnije stavke iz Izvještaja.

Odluka broj 5

- Godišnji izvještaj o implementaciji za 2021. godinu je usvojen.
- Svi članovi (14) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 10 Agende: Informacija o realizaciji privremene evaluacije IPARD II programa i ex-ante evaluacije IPARD III programa

- **Zoran Irić**, načelnik Direkcije za monitoring i evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose sa javnošću (PR) ruralnog razvoja, prezentovao je aktivnosti koje su realizovane i u svom izlaganju objasnio da je ex-ante evaluacija IPARD III programa pokazala da su odabrane mjere u okviru IPARD III programa dobro opisane i opravdane, i što se tiče očekivanih rezultatata i uticaja, ukupne investicije će iznositi 126,6 miliona eura za programski period, saviše od 1000 korisnika i ostvarenih 9,53 miliona evra BDV, u skladu sa tim 789 novih radnih mesta, od čega će 460 biti održano. Takođe, osvrnuo se na ekonomski uticaj, uticaje na životnu sredinu, društveni uticaj i dr.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

Dick Van Dijk, „desk officer“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI-ja, osvrnuo se pojašnjenje termina „*deadweight*“ investicije, odnosno investicije koje su „mrtvi teret“, te objasnio da sredstva iz fondova EU, odnosno investicije koje podržava EU nastoje da ova pomoć bude opravdano utrošena i da ukoliko se neka investicija može realizovati iz sopstvenih prihoda nije opravdana za podršku iz sredstava fondova EU.

U skladu sa tačkom 11 Agende: Predstavljanje dijela članova IPARD II odbora za nadgledanje

- **Marijan Milačić**, v.d. generalni direktor Direktorata za normative poslove Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma – Direktorat za normative poslove je u svom izlaganju napomenuo da je Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma je prepoznalo značaj ruralnog turizma i sa resornim ministarstvom poljoprivrede priprema potpisivanja memoranduma o saradnji. Ovaj memorandum će prepoznati rješenja za probleme sa kojima se susrijećemo i omogućiće efikasniju implementaciju Mjere 7 i želi da istakne da će njihovo ministarstvo dati sve od sebe da se ova mjera implementira na najbolji mogući način.
- **Čazim Alković**, predsjednik Udruženja maslinara Bar, je naveo i istakao u svom izlaganju problem sa urbanističko tehničkim uslovima gdje su oni kao udruženje našli djelimična rješenja na nivou lokalne samouprave, ali koja nijesu dovoljna da bi mogli da apliciraju za Mjeru 3 i Mjeru 7. Pored toga, kao jedan od problema ističe i nedovoljan broj iskusnih ljudi- konsultanata koji rade biznis planove i zamolio da im se pomogne u tom dijelu.
- **Vladislav Bojović**, v.d. generalni direktor Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije istakao je da zaposleni u Agenciji ne mogu da izrađuju biznis planove jer je to konflikt interesa i da će se više angažovati oko rješavanje urbanističko tehničkih uslova sa lokalnim samoupravama.
- **Spasoje Vujošević**, koordinator Službe za kredite i garancije u Investiciono-razvojnem fondu, istakao je da IRF nije institucija koja se finansira iz budžeta ,nego se sama finansira. Naglasio je da je na raspolaganju poljoprivrednim proizvođačima pet kreditnih linija. Takođe, ukazao je na probleme u poljoprivredi kao što su usitnjena poljoprivredna gazdinstva, nedovoljna promocija kvalitetnih proizvoda, loša komunikacija između proizvođača i krajnjeg kupca, loš plasman na tržištu, loša infrastruktura i sl. Istakao je da se saradnja definiše svake godine potpisivanjem protokola o saradnji između MPŠV i IRF, ali da i oni na terenu sami prepoznaju probleme i upućuju poljoprivredne proizvođače na adrese gdje potencijalno mogu pronaći rješenje. Takođe, ukazao je na problem dozvola za gradnju kao smetnja za realizaciju IPARD II programa.

U skladu sa tačkom 12 Agende: AOB, nije bilo dodatnih zahtjeva za diskusiju o bilo kojim pitanjima.

U skladu sa tačkom 13 Agende: Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Dick Van Dijk**, službenik DG AGRI za Crnu Goru, predložio je da sledeći sastanak bude organizovan krajem 2022. godine, nakon konsultacija sa Upravljačkim tijelom, o čemu će članovi IPARD II odbora za nadgledanje blagovremeno i biti obaviješteni.

CRNA GORA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i
vodoprivrede

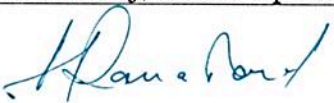
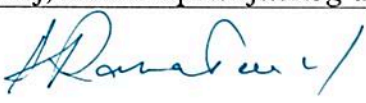
DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU I ODNOS SA JAVNOŠĆU

UPRAVLJAČKO TIJELO

Verzija: 2.0

Strana 13 of 12

Potpisi:

PREDSJEDAVAJUĆI IPARD II odborom za nadgledanje:	ZA SEKRETARIJAT:
<i>Gospođa Andrijana Rakočević</i>	<i>Gospođa Andrijana Rakočević</i>
<i>Zvanje: generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela</i>	<i>Zvanje: generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela</i>
Potpis: 	Potpis:
Datum: 27.07.2022. godine	Datum: 27.07.2022. godine

PRILOG: Lista učesnika

